

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20132

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ความรู้สึกรู้สีกมีคุณค่าในตนเอง
ความสามารถในการดูแลตนเอง และคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเรื้อรัง
ในชุมชนสถาบันราชประชาสมาสัย จังหวัดสมุทรปราการ

จรรยา ภู่อ้วน

2.9 เม.ย. 2554

286084

เล่มที่ 1

2.9 เม.ย. 2554

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ จรรยา ภู่อ้วน ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

น.ก. จันทน

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา จันทวงศ์)

น.ก. จันทน

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จันทน์ประเสริฐ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

น.ก. จันทน

..... ประธาน

(ดร.เพ็ญศรี กองสัมฤทธิ์)

น.ก. จันทน

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา จันทวงศ์)

น.ก. จันทน

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จันทน์ประเสริฐ)

น.ก. จันทน

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา จันทวงศ์)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

น.ก. จันทน

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิภา ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ 6 เดือน มิถุนายน พ.ศ.2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ศศ.ดร. ฉันทนา จันทวงศ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.สุวรรณา จันทร์ประเสริฐ กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน เอาใจใส่ ด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.วรรณภา อัสวชัยสุวิกรม รศ.วิไลพรรณ สวัสดิ์พาณิชย์ .ดร.เพ็ญศรี กองสัมฤทธิ์ นางจิตต์ลัดดา สุภานันท์ และนายแพทย์ทวีฤทธิ์ สิริวิชิตินทร์ ที่กรุณารับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการและหัวหน้ากลุ่มการพยาบาล สถาบันราชประชาสมาสัย ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งท่านอื่นๆที่มีได้กล่าวนามในที่นี้ ที่มีส่วนช่วยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ สุดท้ายที่จะขาดเสียมิได้คือ ผู้ป่วยโรคเรื้อนทุกท่านในชุมชนสถาบันราชประชาสมาสัย ซึ่งมีส่วนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์รวมทั้งความดีจากการทำวิจัยนี้มีอบแด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์และพี่ๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนครบถ้วนทุกวันนี้

จรรยา ภู่อัน

46921422: สาขาวิชา: การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน; พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต/ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล/ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง /ความสามารถ
ในการดูแลตนเอง

จรรยา ภู่อัน: ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง
ความสามารถในการดูแลตนเอง กับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเรื้อนในชุมชนสถาบันราชประชาสมาสัย
จังหวัดสมุทรปราการ (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL CONDITIONING FACTORS,
SELF-ESTEEM, SELF-CARE AGENCY AND QUALITY OF LIFE IN LEPROSY PATIENTS AT
RAJPRACHASAMASAI LEPROSARIUM, SAMUTPRAKAN) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์:
ฉันทนา จันทวงศ์, ศ.ด., สุวรรณ จันทร์ประเสริฐ, ศ.ด. 121 หน้า ปี พ.ศ. 2552.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเรื้อน
ในชุมชน สถาบันราชประชาสมาสัย จำนวน 244 คน เป็นผู้ป่วยที่มีความพิการระดับ 2 ทั้งหมด
เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และทำการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์
ทั้ง 3 ชุด ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการดูแลตนเอง และคุณภาพ
ชีวิตโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ .76, .84 และ .89
ตามลำดับ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลด้วย สถิติบรรยายที่ใช้ได้แก่ ความถี่
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติอ้างอิง ได้แก่ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ
เพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเรื้อนอยู่ในระดับปานกลาง ความรู้สึกมีคุณค่า
ในตนเอง ของผู้ป่วยโรคเรื้อนอยู่ในระดับปานกลาง และความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรค
เรื้อนอยู่ในระดับดีที่สุด อายุ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพชีวิต ความรู้สึกมีคุณค่าใน
ตนเองและความสามารถในการดูแลตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิต การวิเคราะห์สถิติ
การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน แสดงให้เห็นว่า อายุ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และความสามารถใน
การดูแลตนเอง สามารถทำนายคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเรื้อนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
โดยปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนี้ สามารถเขียนสมการการทำนายคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 25.1 ซึ่งสามารถเขียน
สมการในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้

คุณภาพชีวิต = $1.618 + 0.387$ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง + 0.198 ความสามารถในการดูแล
ตนเอง - 0.005 อายุ

46921422: MAJOR: COMMUNITY NURSING PRACTITIONER; M.N.S.

(COMMUNITY NURSING PRACTITIONER)

KEYWORD: PERSONAL CONDITIONING FACTORS, SELF-ESTEEM, SELF-CARE AGENCY
AND QUALITY OF LIFE IN LEPROSY PATIENTS

CHANYA PHUKLAN : RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL CONDITIONING
FACTORS, SELF-ESTEEM, SELF-CARE AGENCY AND QUALITY OF LIFE IN LEPROSY
PATIENTS AT RAJPRACHASAMASAI LEPROSARIUM, SAMUTPRAKAN. ADVISORY
COMMITTEE: CHANTANA CHANTAWONG Dr.P.H., SUWANNA JANPRASERT Dr.P.H.

121 P. 2009.

The purpose of this study was to examine factors affecting quality of life in leprosy patients at Rajprachasamasai Lepprosarium, Samutprakan. The sample consisted of 244 second deformity leprosy patients at Rajprachasamasai. The structured-interview form were developed by the researcher. The reliability test was done by Cronbach's Alpha. The coefficients of self-esteem, self care agency, and quality of life were .76, .84 and .89 respectively. The data were analyzed by using frequencies, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that quality of life and self-esteem were at a moderate level. The self-care agency at a was highest level. Positively significant relationships were found between quality of life and self-esteem and self-care agency. Quality of life was negatively significant related with age. The stepwise multiple regression showed that age, self-esteem and self-care agency were able to predict quality of life in leprosy patients at .05 level of significance. These three factors could predict quality of life and accounted for 25.1 percent of the variance, the regression equation was as follows:

$$\text{Quality of life} = 1.618 + 0.387 \text{ self-esteem} + 0.198 \text{ self-care agency} - 0.005 \text{ age}$$

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามในการวิจัย	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
สมมุติฐานของการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
2 บรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
โรคเรื้อน	13
ชุมชนสถาบันราชประชาสมาสัย	26
คุณภาพชีวิต	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ	52
การพิทักษ์สิทธิของผู้ป่วย	53
การรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย	56
ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	57
ส่วนที่ 2 ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการดูแลตนเอง และคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเรื้อน	60
ส่วนที่ 3 การทำนายคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเรื้อน จากปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และความสามารถในการดูแลตนเอง	68
5 สรุปและอภิปรายผล	71
สรุปผลการวิจัย	71
อภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	82
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	88
ภาคผนวก ก	89
ภาคผนวก ข	91
ภาคผนวก ค	93
ภาคผนวก ง	106
ภาคผนวก จ	109
ประวัติย่อของผู้วิจัย	117

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เส้นประสาทที่มักถูกทำลายในผู้ป่วยโรคเรื้อนและความพิการที่เกิดขึ้น.....	23
2	การแบ่งระดับการพิการ.....	24
3	ระยะเวลาการติดตามตรวจความพิการ แบ่งตามกลุ่มผู้ป่วย ระดับความพิการ การมีโรคเหื่อและเส้นประสาทอักเสบ.....	25
4	ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ป่วยโรคเรื้อน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ศาสนา อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ของผู้ป่วยโรคเรื้อน (n = 244).....	57
5	ข้อมูลลักษณะของผู้ป่วยโรคเรื้อน จำแนกตาม ผู้ดูแลเวลาเจ็บป่วย ระยะเวลาที่เข้ารับการ สงเคราะห์ สถานภาพในครอบครัว โชนที่พักอาศัยและลักษณะความพิการ (n = 244).....	59
6	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง โดยรวมและรายข้อ (n = 244)	60
7	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถในการดูแลตนเอง โดยรวมและรายข้อ (n = 244)	62
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเรื้อน โดยรวม และรายข้อ (n = 244).....	65
9	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ตัวทำนาย แสดงในรูปตารางเมตริกสหสัมพันธ์....	68
10	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวทำนายกับตัวแปรเกณฑ์คือ คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเรื้อน.....	69

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัยแสดงความสัมพันธ์ของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการดูแลตนเอง และคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเรื้อนในชุมชนสถาบันราชประชาสมาสัย.....	12
2 ผู้ป่วยโรคเรื้อนมีอาการตาหลับไม่สนิท	20
3 ผู้ป่วยโรคเรื้อนมีอาการนิ้วหัวแม่มืองอ	20
4 ผู้ป่วยโรคเรื้อนมีอาการกระดูกนิ้วมือหักสันมีแผล.....	21
5 ผู้ป่วยโรคเรื้อนมีอาการข้อมือคด.....	21
6 ผู้ป่วยโรคเรื้อนมีอาการข้อเท้าคด	22
7 ผู้ป่วยโรคเรื้อนมีอาการเท้าคด	22
8 ระยะที่ ๑ การวินิจฉัยพิจารณาและตัดสินใจซึ่งจะนำไปสู่การกระทำ.....	39